

РЕЦЕНЗИЯ

относно конкурса за „професор“ по научната специалност 04.01.14 Растениевъдство, обявен в ДВ бр. 41/31.05.2016 год. с кандидат Танко Пеев Колев от проф. Христина Георгиева Янчева, определена съгласно Заповед № РД -16.719/01.09.2016 год. на Ректора на Аграрен университет – Пловдив за член на научното жури

Рецензент: проф. д-р Христина Янчева, Аграрен Университет-Пловдив; област на висше образование 6.0 Аграрни науки и ветеринарна медицина; професионално направление 6.1 Растениевъдство; научна специалност «Фуражно производство, ливадарство»; назначена за член на научното жури със заповед № РД -16.719/01.09.2016 г. на Ректора на Аграрен университет.

1. Общи данни за кариерното и тематичното развитие на кандидата

В обявения конкурс за професор по “ Растениевъдство“ единствен кандидат е доц. Танко Колев, който е представил всички необходими документи в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на АУ за неговото приложение.

Доц. Колев завършва ВСИ през 1984 г. с квалификация инженер-агроном. След завършването си една година работи като агроном-технолог в растениевъдна бригада в с. Братя Даскалови, обл. Ст. Загора. През 1985 година след успешно издържан конкурс постъпва като научен сътрудник в Института по памука и твърдата пшеница – Чирпан, а през 1987 г. е приет за задочен докторант в катедрата по “Растениевъдство“ на ВСИ. През 1994г. защитава дисертация на тема “Интегрирарна борба с плевелите в посевите на твърдата пшеница и влиянието и върху добива и качеството на зърното“ и същата година започва работа в катедра “Растениевъдство“, където преминава цялото му кариерно развитие.

Владее писмено и говоримо руски и английски език.

Участва в общественения живот на университета като се включва в различни организационни структури и дейности.

2. Общо описание на представените материали.

В конкурса за „професор“ доц. д-р Танко Колев участва с обща продукция от 178 труда, групирани както следва:

Научни-публикации по номенклатурната специалност – 178 бр., от тях

- Публикации, свързани с докторската дисертация – 2 броя, които не подлежат на разглеждане;
- Публикации, свързани с придобиване на длъжност „доцент“ – 78 броя, които също не подлежат на разглеждане;

Публикации за участие в конкурса 100 броя, от които:

- В списания с импакт фактор и импакт ранг- 4 бр.
- В рецензирани списания- 70 бр.
- В сборници от научни форуми – 8 бр.
- Научно-популярни статии – 17 бр.
- Книги – 1 бр.
- Учебници и учебни ръководства – 5 бр.
- Трудове извън номенклатурната специалност - 3 бр.

В материалите са представени и 4 моделни технологии, които са внедрени в практиката.

Личното участие на кандидата в представените 100 научни трудове е ясно подчертано и се потвърждава от факта, че 9 публикации са самостоятелни; първи автор е в 50 публикации.; втори автор - в 19; трети автор – в 6 ; четвърти и след четвърти автор в 16 труда.

3. Основни направления в изследователската работа на кандидата. Демонстрирани умения или заложби за ръководене на научни изследвания (ръководство на проекти, привлечено външно финансиране и др.).

Основните научни интереси в преобладаващата част от трудовете са свързани с изследователска работа в областта на растениевъдство и по-конкретно с проучване на звена от технологиите за отглеждане на зърнено-житни култури (твърда и обикновена пшеница, ечемик, тритикале, ръж, царевица), зърнено-бобови култури (фасул, соя, нахут), лечебни ароматни и вкусови растения (кориандър); проучвания върху биологичните и стопански характеристики на нови сортове, кандидат сортове и перспективни линии твърда и обикновена пшеница, тритикале и ръж; възможности за отглеждане на житни култури в промишлено замърсени райони.

Доц. Колев работи активно и по изпълнението на 28 научно-изследователски и образователни проекта - 1 международен, 4 национални, 6 вътрешни и 17 с финансиране от външни източници, на 3 от които е ръководител. По-голямата част от научните изследвания са резултати от реализация на външните проекти, финансирани основно от Института по криобиология и хранителни технологии и

фирми от аграрния бизнес.

Доц. Колев умело съчетава научната дейност с експертната като участва в работни групи, комисии, научни журита и др. В момента е отговорен редактор на списание „Земеделие плюс“ и експерт към НАОА.

Членува в няколко професионални организации като Съюз на учените в България, Научно технически съюзи и EWRS (Европейско общество за проучване на плевелите), където има възможност да споделя опита си и да обменя научна информация.

4. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата. Ролята му за обучението на млади научни кадри

Доц. д-р Танко Колев има 21 г. и 9 месеца преподавателски стаж. Основната му преподавателска дейност е свързана с извеждане на лекции и упражнения по дисциплината „Растениевъдство“ в ОКС „Бакалавър“ със студентите от всички специалности, редовна и задочна форма на обучение. Общата заетост през последните 5 години възлиза на 4263 часа аудиторна и извънаудиторна заетост, което значително надвишава изискваната средна годишна натовареност на преподавателите в АУ.

Участва активно и в обучението на магистри. Извежда лекции и упражнения в няколко курса – „Растениевъдна продукция“, „Селекция и семепроизводство“, „Агробизнес“ - дистанционно обучение и др.

Разработил е 12 учебни програми за задължителни и избираеми дисциплини - 5 програми за ОКС „Бакалавър“ и 7 за ОКС „Магистър“.

Доц. д-р Танко Колев е съавтор на няколко учебни пособия - три учебника по „Растениевъдство“ за бакалаври и две ръководства за упражнения: „Ръководство за упражнения по растениевъдство - лечебни, ароматни и вкусови растения“ и „Ръководство за упражнения по Растениевъдство“.

Доц. Колев предава своя опит и на производители и специалисти от практиката като преподава в различни курсове, организирани от Центъра за продължаващо обучение.

Доц. Колев работи активно със студентите от трите образователни степени. Под негово ръководство през 2014 г. е защитил един редовен докторант Христо Джугалов. В момента е научен ръководител на 2 български докторанте - 1 редовен (Митка Тодорова) и 1 задочен (Радко Христов), а също така е втори ръководител на един чуждестранен докторант (Жанар Муратовна Ералиева от Казахский государственный женский педагогический университет, г. Алматы, Казахстан).

Доц. Колев е научен ръководител на 63 дипломанти, от които 36 – бакалаври и 27 - магистри, успешно защитили в периода 2003-2016 г.

5. Значимост на получените резултати, доказана с цитирания, публикации в престижни списания, награди, членство в международни и национални научни органи и др.;

Значимостта на резултатите от научно-изследователската дейност на доц. Колев се потвърждава от публикуването на резултатите от нея в престижни български и чуждестранни издания. От представените 95 научни труда (без учебниците и ръководствата) 56 са отпечатани на кирилица и 39 на латиница. В списания с импакт фактор е публикуван 1 научен труд (Геология и полезни ископаемие мирового океана –IF 0,215) и 3 в Journal of Central European Agriculture (импакт ранг SJR 0.182).

От останалите трудове най-голям брой са публикувани в списание „Растениевъдни науки“ - 17бр.; 14 броя в „Journal of Mountain Agricultural on the Balkans“ и няколко статии са отпечатани в „Journal of Environmental Protection and Ecology“ и „Field Crops Studies“ и

На научни форуми са представени 36 публикации – 18 в България и 18 в чужбина.

Доказателство за значимостта на изследванията и разпознаваемостта на автора сред научната общност е броят на забелязаните цитирания в публикации на български и чуждестранни автори - общо 218, от които 37 в дисертации, 37 са цитирания в статии на чуждестранни автори и 144 цитирания в статии на български автори.

6. Значимост на приносите за науката и практиката. Мотивиран отговор на въпроса доколко кандидатът има ясно очертан профил на научноизследователската работа.

I. Научни приноси с оригинален характер

Оригиналните приноси, представени твърде подробно от кандидата са в резултат на комплексната научна дейност, свързана с изследване на сорта като основен фактор за повишаване на продуктивността и качеството на зърното от твърда пшеница, тритикале и ръж. По-важните от тях са:

1. За пръв път са проучени технологични звена (взаимодействие между азотни и посевни норми) при няколко сорта твърда пшеница Белослава, Деяна, Виктория и Пескаду при условията на Пловдивския регион. Установено е, че:

- До фаза изкласяване не се наблюдават фенофазни различия, след което сорт сорт Пескаду изпреварва останалите и узрява на-рано.
- Добивът на зърно при всички сортове е най-висок при торене с N_{12} kg/da като качеството не се променя съществено.

- Торенето най-силно влияе върху показателите стъкловидност и протеин в зърното.
- При благоприятни климатични условия продуктивността нараства до сеитбена норма с 450 к.с/м², а при неблагоприятни условия е най-висока при посевна норма с 550 к.с/м².
- Сорт Белослава съчетава зърно с висока стъкловидност, мокър глютен и протеин.

2. За първи път комплексно са изпитани български и чуждестранни сортове твърда пшеница и се установява, че:

- Българските сортове твърда пшеница имат по-добри физични свойства на зърното - маса на 1000 зърна и хектолитрова маса, което е предпоставка за получаване на по-висок рандеман пшеничен грис.
- Чуждестранните сортове се характеризират с по-високо съдържание на жълти пигменти в гриса и обем на SDS-седиментационно число на брашното. Те имат по-качествен протеин, съответно и глютен и са по-добра суровина за получаване на грис и производство на макаронени изделия.
- По показателите суров протеин и добив на мокър и сух глютен изследвани сортове твърда пшеница не се различават съществено.
- Най-подходящи за отглеждане в Пловдивския регион са българските сортове Звезда и Предел, унгарският Selyendur и френският Pescadou, които съчетават висок добив с много добро качество на зърното, особено при сухи климатични условия.

3 Установено е, че твърдата пшеница може да се отглежда в условия на кафяви излужени почви (Planosol) при промяна на киселинността им чрез използване на дълбоководни органо-минерали отлагания (GVOMO) в доза 20 g/kg.

4. Установена е реакцията на функционалната активност на фотосинтетичния апарат на различни сортове твърда пшеница сортове при ниски стресови температури, а именно: фотосинтетичният апарат на сортовете Karur и Pescadou е по-толерантен, а фотосинтетичния апарат на сортовете Reamur и Exodur е по-чувствителен към стрес от ниска положителна температура.

5. Установено е, че е възможно отглеждането на полски култури върху замърсени с тежки метали почви (обикновена пшеница, твърда пшеница, тритикале и ръж) като най-добри резултати са отчетени при тритикале сорт Рожен.

II. Научно - приложни приноси с оригинален характер

Научно приложните приноси с оригинален характер също са представени детайлно, поради което представям само по-важните от тях, които са в резултат на:

1. Проучвания върху сортовите особености на голям брой български (Прогрес, Нептун Загорка, Прогрес, Белослава, Възход, Сатурн 1 и др.) и чуждестранни сортове (Atila, Beleno, Durumko, VSD 16/000, VSD 14/000, Burgos, Duramar, Yukon) в различни опитни постановки, при които е установено, че:

- От изследваните европейски сортове твърда пшеница - унгарският Betadur, италианският Клаудио и австрийският Superdur превишават по добив на зърно стандартния сорт Прогрес в условията на Южна България.
- Българският сорт Прогрес се характеризира със своите по-високи стойности на физическите качества на зърната в сравнение с изследваните европейските сортове твърда пшеница.
- Новите български сортове твърда пшеница Виктория, Звездица, Предел, и Деяна по продуктивност превишават стандарта (сорт Прогрес). Сорт Деяна се отличава с най-висока продуктивност - 440 kg/ha.

2. Проучвания, свързани с влиянието на различни растежни, минерални и листни торове върху формирането на продуктивността и качеството на зърното при твърдата пшеница и са установени подходящите фази и дози, при които се отчита повишаване на добива в резултат на промяна в стойностите на структурните елементи на добива.

3. Установяване на влиянието на някои растежни регулатори (Агростемин и Имуноцитифит), биологично-активни вещества (Tsemil и Napsil), листни торове (Azzuro NPK 21-21-21 + TE микроелементи; Azzuro NPK 16-8-34 + TE микроелементи) върху продуктивността на различни сортове тритикале.

4. Проучвания върху продуктивността на различни сортове тритикале, отглеждани за зелен фураж при две нива на азотно торене, при които са установени основните структурни елементи и добив на зелена маса, в зависимост от сорта и нивото на азотно торене.

7. Критични бележки и препоръки

Критични бележки към представените материали нямам, но препоръчвам в бъдещата си изследователска дейност доц. Колев да се насочи към изясняване на механизмите на действие на биостимулаторите и листните торове при твърдата пшеница, което ще даде възможност за по-голяма задълбоченост на

изследванията.

1. Лични впечатления и становище на рецензента

Познавам лично доц. Колев от неговото постъпване в катедра "Растениевъдство". Той притежава редица ценни професионални и лични качества като инициативност, критичност, отговорност. Доц. Колев е диалогичен, коректен и етичен в отношенията с колегите и студентите.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на направения анализ на педагогическата, научната и научно-приложната дейност на кандидата считам, че доц. Колев отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение. В настоящия конкурс участва с голям обем научни трудове, публикувани в специализирани български и чуждестранни издания, които са достатъчно разпознаваеми и оценени от научната общност. По-голямата част от представените научните разработки имат значителен принос към растениевъдната наука и практика. Големият брой защитили докторанти и дипломанти под негово ръководство е израз на неговите професионални качества като преподавател.

Комплексната ми оценка е, че доц. Колев умело съчетава научната, преподавателска и експертната дейност и има съществен принос към аграрната наука и образование.

Всичко това ми дава основание да оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО** цялостната му дейност.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително, а Факултетният съвет на Факултета по Агрономство при Аграрен университет – Пловдив да избере доц. Танко Пеев Колев за „професор“ по научната специалност „Растениевъдство“.

Дата: 05.10.2016
Пловдив

РЕЦЕНЗЕНТ:.....
(Проф. д-р Христина Янчева)